

La Bulteneto

Numero 77 - Esperantojaro 139

Nummer 77 - Jahr 2025

DULINGVA MAGAZINO ELDONATA EN VIENO

ZWEISPRACHIGES MAGAZIN AUS WIEN

**La tabule ludanta bovino
kaj aliaj
kuriozaj aferoj en Vieno**

La Bulteneto

Numero 77 Esperanto-jaro 139

Aliaj numeroj kiel pdf: bitoteko > La Bulteneto

Redaktejo - eldonejo - presejo:

Viena ESperanto-Aktiveco VESPA

Tekstoj: Renate kaj Walter Klag

esperanto@chello.at

Unverkäufliche, private Ausgabe - Nevendebla, privata eldono

Sur la titolpaĝo

La tabule ludanta bovino

www.geschichtewiki.wien.gv.at/Wo_die_Kuh_am_Brett_spielt

Foto Klag

La tabulludanta bovino

Vieno, unua distrikto, Bäckerstraße 12

“Kie la bovino ludas sur la tabulo”,
ankaŭ

"Kie la lupo ludas kun la bovino ĉe tabulo [triktrako]".

Fine de la 14-a jarcento la domon posedis la posta urbestro Konrad Vorlauf, sekvi en la 15a jarcento fare de membroj de aliaj konataj burĝaj familioj.

La fasada fresko, kiu aperas sur la doma muro kaj estas klarigita per surskribo, kreiĝis en la 17a jarcento.

Ĝi estas eble satiro pri protestantismo. En la dua duono de la 18a jarcento parto de la domo venis en la posedon de Charlotte Countess Nimptsch (sola posedanto en 1769) kaj restis en la manoj de ŝiaj heredantoj ĝis la 20-a jarcento (Nimptschpalais).

Dum renovigo de la domo en la jaro 1980 la fresko, kiu estis kaŝita malantaŭ puco, iĝis videbla denove.

Wo die Kuh am Brett spielt

Wien 1., Bäckerstraße 12.

Auch "Wo der Wolf mit der Kuh am Brett [Backgammon] spielt".

Ende des 14. Jahrhunderts besaß das damalige Haus der spätere Bürgermeister Konrad Vorlauf, im 15. Jahrhundert folgten Angehörige anderer namhafter Bürgergeschlechter.

Um die Mitte des 17. Jahrhunderts dürfte jenes Fassadenfresko entstanden sein, das bis Ende des 18. Jahrhunderts an der Hauswand zu sehen war und durch eine Aufschrift erläutert wurde. Es dürfte sich, im Gegensatz zu Deutungen aus dem 19. Jahrhundert, um eine Satire auf den Protestantismus handeln. In der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts kam ein Teil des Hauses an Charlotte Gräfin Nimptsch (1769 Alleinbesitzerin) und blieb bis ins 20. Jahrhundert in der Hand ihrer Erben (Nimptschpalais). Im Zuge einer Hausrenovierung wurde um 1980 das durch neueren Putz verdeckt gewesene Fresko wieder sichtbar; es wurde restauriert.

https://www.sagen.at/texte/sagen/oesterreich/wien/1_bezirk/kuh_am_brett.html

La Eŭropa Arbocirklo en Vieno kun eksmembro

La verdaj areoj ĉirkaŭ kaj antaŭ la Votopreĝejo (Votivkirche) en la 9a distrikto de Vieno dizajniĝis en la 1870aj jaroj post la konstruado de la preĝejo. Grava alikonstruado okazis en 1961, kiam konstruiĝis subtera parkejo kaj la trairejo Schottentor (Skota Pordego).

La 25-an de marto 1997 Eŭropa Unio plantis 15 arbojn por la EU-membroŝtatoj, markante la 40an datrevenon de sia fondiĝo. Okaze de la pligrandigo de EU en majo 2004 oni starigis granitan tablon kaj 10 sidlokojn por la 10 novaj EU-anoj meze de la arba rondo. La tablo reprezentas vivan dialogon kaj invitas restadi. En 2022 la arbocirklo plivastiĝis per 3 arboj por Bulgario, Kroatio kaj Rumanio.

La sekvaj arboj reprezentas la membrojn de EU.

Aŭstrio: Etfolia tilio (*Tilia cordata*)

Belgio: Tremolo (*Populus tremula*)

Bulgario: Plataneca acero (*Acer platanoides* "Eurostar")

Danio: Ruĝa kverko (*Quercus rubra*)

Finnlando: Penda betulo (*Betula pendula*)

Francio: Pseŭda akacio (*Robinia pseudoacacia*)

Germanio: Tigfrukta kverko (*Quercus robur*)

Greko: Pomarbo japana abunde floranta (*Malus floribunda*)

Hispanio: Reĝa juglando (*Juglans regia*)

Irlando: Ordinara frakseno (*Fraxinus excelsior*)

Italio: Flora frakseno (*Fraxinus ornus*)

Kroatio: Eŭropa fago (*Fagus sylvatica*)

Luksemburgio: Tigfolia kverko (*Quercus petrea*)

Nederlando: Betulo (*Betula pendula*)

Portugaliao: Korkokverko (*Quercus suber*)

Rumanio: Ulmo rezista (*Ulmus "New Horizon" ®Resista*)

Svedio: Sorbo (*Sorbus intermedia*)

Unuiĝinta Reĝolando: Eŭropa fago (Fagus sylvatica)

Post briteliro en 2020 la arbo restis.

La verdaj areoj ĉirkaŭ Votokirko (Votivkirche) nomiĝas "Votivpark". La verdaj areoj ĉirkaŭ la cirklo estis nomitaj por la honoro de profesoro Sigmund Freud [frojd] (1856 ĝis 1939), la fondinto de psikoanalizo.

[https://eo.wikipedia.org/wiki/Votivkirche_\(Vieno\)](https://eo.wikipedia.org/wiki/Votivkirche_(Vieno))

Sed amikeco estas ĉi tie por resti – post briteliro
<https://eo.wikipedia.org/wiki/Briteliro>

Sigmund Freud-Park und Votivpark

Lage: Wien 9., Sigmund Freud-Park und Votivpark

Die Grünflächen um und vor der Votivkirche im 9. Bezirk wurden in den 1870er Jahren im Anschluss an den Kirchenbau gestaltet. Der nächste größere Umbau erfolgte 1961 mit der Errichtung einer Tiefgarage und der Schottentor-Passage.

Am 25. März 1997 pflanzte die Europäische Union 15 Bäume für die EU-Mitglieder und beging damit den 40. Jahrestag ihrer Gründung. Anlässlich der EU-Erweiterung im Mai 2004 wurden in der Mitte des Baumkreises ein Granit-Tisch und 10 Sitzgelegenheiten für die 10 neuen EU-Mitglieder errichtet. Der Tisch steht für gelebten Dialog und lädt zum Verweilen ein. 2022 wurde der Baumkreis mit 3 Bäumen für die Länder Bulgarien, Kroatien und Rumänien erweitert.

Die folgende Bäume stehen für die Mitglieder der EU.

Belgien: Zitterpappel (*Populus tremula*)

Bulgarien: Spitzahorn (*Acer platanoides* "Eurostar")

Dänemark: Roteiche (*Quercus rubra*)

Deutschland: Stieleiche (*Quercus robur*)

Finnland: Birke (*Betula pendula*)

Frankreich: Scheinakazie (*Robinia pseudoacacia*)

Griechenland: Zierapfel (*Malus floribunda*)

Irland: Gemeine Esche (*Fraxinus excelsior*)

Italien: Blumen-Esche (Fraxinus ornus)

Kroatien: Rotbuche (Fagus sylvatica)

Luxemburg: Traubeneiche (Quercus petraea)

Niederlande: Birke (Betula pendula)

Österreich: Winterlinde (Tilia cordata)

Portugal: Korkeiche (Quercus suber)

Rumänien: Resistente Ulme (Ulmus "New Horizon" Resista)

Schweden: Schwedische Mehlbeere (Sorbus intermedia)

Spanien: Nussbaum (Juglans regia)

Vereinigtes Königreich: Rotbuche (Fagus sylvatica)

Trotz des Brexits 2020 bleibt der Baum erhalten.

Die Grünflächen um die Votivkirche wurden 1984 nach dieser Kirche als "Votivpark" benannt. Die Grünflächen zum Ring hin sind nach Professor Sigmund Freud (1856 bis 1939), dem Begründer der Psychoanalyse, benannt.

[https://de.wikipedia.org/wiki/Votivkirche_\(Wien\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Votivkirche_(Wien))

Votokirko – Votivkirche

Anoncoj kaj satiroj

Floro de frago fotita de Irene Klag

Se katoj rigardas.
Fotita fare de Irene Klag en februaro 2025 en Vieno.

Julia Isbrücker

Pioniro de Esperanto

Frontlinia virino

Kolektita materialo

Mendu la broŝuron ĉe: esperanto@chello.at

Satiro: Se oni mendas 1 kaj ricevas 100.

Nova monero 5000 Steloj el plateno

La ŝtata aŭstria monerfarejo Münze Österreich AG preĝis 2025
platenan moneron kun nominala valoro de 5000 Steloj.

Eldonkvanto: Nur 25 ekzempleroj.

Materialo pura plateno 999,5/1000.

Diametro 30 mm.

Maso 15,56 g (½ unco).

Prezo: 1200 €

Pregita en ringo, ripa rando, stampita, kvalito spekulanta brilo (prooflike).

Averso:

5000 STELOJ 2025 - ESPERANTO - UNU UNCO
DA PURA PLATENO 999,5.

Platenstampo laŭ Aŭstria leĝo Pt 950 kaj stampoj de Münze Österreich AG.

Reverso:

Motivo prenita el 50 Steloj "JULIA ISBRÜCKER ESPERANTO 1887-1971".

Liverado kun oficiala atesto (Zertifikat) kaj donaco.

Informoj kaj mendoj: Walter Klag, Vieno, esperanto@chello.at

Esperanto-Numismatika Asocio

Pro la ĝis tiam kompleta manko de tia projekto, en 2013 estis fondita la fakgrupo „Esperanto-Numismatika Asocio” (ENA) kun revuo „Esperanta Numismatiko”, probable la ununura tia fakgrupo en la historio de Esperanto. La instiga fakto estis la konstato, ke en Esperantujo la propra trezoro je moneroj kaj medaloj estas apenaŭ konata, eĉ ne en la vasta rondo de kolektantoj. Kaj tiuj, kiuj scias, ke vere ekzistas tiaj belaĵoj, supozas, ke ili estas kvante kaj kvalite tute malgravaj. Tial, unu el la ĉefaj celoj de la nova fakgrupo estas montri al la esperantistoj kaj al la cetera mondo, ke esperantaj numismatikaĵoj estas kolektindaj kaj nepre pristudendaj artefaktoj. Kroma celo estas plejeble baldaŭ kompili kaj eldoni katalogon kaj enciklopedian **terminaron**.

2014 ĝis 2025 ENA varbis mondvaste 170 individuajn membrojn kaj 25 asociajn membrojn.

Agrable por ni kaj vi estas sendube, ke la asocio ne havas estraron, do ankaŭ ne kasiston!

Tial oni rajtas **SENPAGE** aliĝi (sufiĉas respondi: „Mi konsentas aliĝi”).

Krome la **NUR PERRETA** revuo estas tute **SENKOSTA**! Kaj tio neniam ŝanĝiĝos! Post aliĝo, vi tuj ricevos perrete ĉiujn jam aperintajn kaj sekve ĉiujn aperontajn numerojn, 4 numerojn jare.

Nian anoncon vi trovos ankaŭ en la Jarlibro de UEA. Se vi deziras kromajn informojn, ne hezitu kontakti nin tiel: bert.boon@skynet.be

**Vi rajtas unue peti provnumeron!
Vi decidus poste!**

Kun numismataj kaj samideanaj salutoj,

Bert Boon

Iniciatoro de ENA, ĉefredaktoro de
„Esperanta Numismatiko”

